

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 99

8.6.1965 Tarihli ve 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Geçici Bir Maddesinin Kaldırılması, Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim Komisyonu Raporu (1/537)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101-

1747/04803

26.6.1984

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 22.6.1984 tarihinde kararlaştırılan «8.6.1965 Tarihli ve 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Geçici Bir Maddesinin Kaldırılması, Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Özel öğretim kurumlarının eğitim, hizmet ve faaliyetlerine olan katkıları gün geçtikçe etkinleşmekte ve yaygınlaşmaktadır.

Anayasamızın 42 nci maddesinin 6 ncı fıkrası özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esasların, Devlet okulları ile erişilmek istenilen seviyeye uygun olarak, kanunla düzenlenmesini emreder.

Resmî öğretim kurumlarıyla özel öğretim kurumları arasında, amaç, program, yöntem ve uygulama yönlerinden bir farklılık bulunmadığına göre; bu kurumlar arasında daha yakın koordinasyon ve işbirliği sağlanması; kamu kaynaklarından sonra, eğitim gibi önemli bir sektöre ciddi yatırımlar yapan özel öğretim kurumlarına idarenin yol gösterici, teşvik edici bir tavırla yaklaşması, millî eğitim amaçları doğrultusunda yönlendirmesi önemli hususlar olarak görülmektedir.

625 sayılı Kanunun hükümleri dahilinde ve Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının gözetim ve denetiminde faaliyet gösteren özel öğretim kurumlarının işleyişleri, son görüş ve değerlendirmelerin ışığında gözden geçirilmiş, aşağıda kısaca ifade edilen hususların, Özel Öğretim Kurumları Kanununa intikal ettirilmesi zaruri görülmüş ve buna göre kanun değişikliği taslağı hazırlanmıştır.

Bu kanun tasarısı taslağı ile başlıca şu tür yenilikler getirilmesi öngörülmektedir.

1. Annesi, babası çalışan, okul dışı saatlerde sahipsiz kalan öğrenciler için, özel öğretim kurumları arasında, Etüt Eğitim Merkezi açılacaktır.
2. Daha yakından izlenmesi şartıyla, özel dershanelerin faaliyetlerine devam etmelerine imkân sağlanacaktır.

3. Eğitim hizmeti üreten her kuruluşun ciddi ve önemli bir kamu hizmeti gördüğü daima ön planda tutulacak; kazanç sağlamanın tek amaç olmadığı, yaygın bir anlayış haline getirilecektir.
4. Özel öğretim kurumu kurucularının teminat gösterme şartı, sermaye bütünlüğü içinde değerlendirilerek, karşılıklı güven anlayışı kuvvetlendirilecektir.
5. İmkân ve şartları elverişli olduğu takdirde, bir kurucuya ait yapı veya yapılar içinde, özel öğretim kurumları bir arada faaliyet gösterebilecektir.
6. Bazı şartlarla, yabancılar tarafından açılan okullarda kapasite artışı sağlanabilecektir.
7. Öğretmen istihdamında, asıl öğretmen kadrosu yerine, asıl öğretmenler tarafından okutulan ders saatleri ölçü olarak alınacaktır.
8. İhtiyaç duyuldukça, bünyesinde birden fazla özel öğretim kurumu bulunan kurumlara, «Genel Müdür» atanabilecektir.
9. Bakanlık, koordinasyon, işbirliği ve yakından yardım ilkelerini gerçekleştirmek amacıyla, özel öğretim kurumlarına Danışman (Rehber) atayabilecektir.
10. Özel öğretim kurumlarının ilan ve reklamları, kuruluş amacı doğrultusunda, daha düzenli işletilecektir.
11. Özel öğretim kurumlarının, belli oranlarda ücretsiz öğrenci okutmaları, hukukî bir statüye kavuşturulacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Özel teşebbüsün, millî eğitim hizmetlerine yatırım yapmalarına devam etmesi; özel dershanelere yapılmış yatırımların değerlendirilmesi, Hazinesin özel dershaneler yolu ile sağlanan gelirden mahrum bırakılmaması; özel dershanelerin istihdama yaptığı katkının ortadan kaldırılmaması; özel ders vermelerin belli kurallar içinde, herkese açık, eşitlik ilkelerine uygun, Devlet kontrolü altında yürütülmesi gerekli ve yerinde görülmektedir. Bundan dolayı, özel öğretim kurumları arasına tekrar «özel dershanelerin» alınması öngörülmüştür.

Ayrıca, özel öğretim kurumları arasına ilk olarak «öğrenci etüt eğitim merkezleri» alınmak suretiyle, anesi ve babası çalışan, ikili öğretim şartları içinde günün büyük bir bölümünde sahipsiz kalan öğrencilerin bir eğitim ortamında bakılması, korunması ve derslerini hazırlayacak imkânlarla kavuşturulması amaçlanmaktadır.

Madde 2. — Özel öğretim kurumlarının doğrudan kâr sağlamak amacına yönelik bir anlayışla faaliyet gösteremeyecekleri; eğitimde kalitenin yükseltilmesi ve eğitim hizmetlerinin geliştirilmesi için yatırım yapmalarının ve bunun tabîi sonucu gelir sağlayıcı tedbirler almaları amaçlanmış ve 2 nci maddeye bir fıkra eklenmiştir.

Madde 3. — Özel öğretim kurumu açma izni için diğer şartların yönetmelikle düzenlenmesine imkân verilmek suretiyle, iş ve işlemlerin sadeleştirilmesi amaçlanmış ve 3 üncü maddenin 2 nci fıkrası buna göre düzenlenmiştir.

Her türlü özel öğretim kurumlarının, Bakanlığın denetiminde oluşu dikkate alınarak, resmî benzeri bulunmayan ve resmî benzeri deneme niteliğinde olan okulların da açılabilmesine imkân sağlamak için «Derecesi ve niteliği ne olursa olsun, resmî benzeri bulunmayan okullar, resmî benzeri deneme niteliğinde olan okullar» grubu, 3 üncü maddenin 3 üncü fıkrasından çıkarılmıştır.

Bu Kanununun 1 inci maddesinde öngörülen değişiklikle «özel dershaneler» özel öğretim kurumları arasına alınacağından, 3 üncü maddenin 4 üncü fıkrası kaldırılmıştır.

Madde 4. — Önemli yatırımlar yaparak özel öğretim kurumu açacaklardan, sınırlayıcı ve bağlayıcı nitelikte teminat şartı aranması, müteşebbisi caydırıcı mahiyette bulunmuş; uygulamalara kolaylık, güven ve açıklık getirmek için, teminatın da sermaye bütünlüğünde değerlendirilmesi ve bu hususların yönetmelikle düzenlenmesi esas alınmıştır.

Madde 5. — Uluslararası okullarla ilgili iş ve işlemlerin, günün şartlarına göre süratle yürütülmesinin «yönetmelikle» mümkün olacağı anlaşılmış ve bundan dolayı 5 inci maddenin 1 inci fıkrasındaki tüzük «yönetmelik» olarak değiştirilmiştir.

Madde 6. — Mevcut mevzuata göre bir kurucuya ait, durumları elverişli olduğu tespit edilen yapı veya yapılar içinde, ancak farklı derecelerde «özel okullar» bir arada bulunabilmektedir.

Eğitim ve öğretim şartlarının yeterli olup olmadığı teftiş raporlarıyla tespit edileceğine göre, elverişli durumlarda, bir kurucuya ait yapı veya yapılar içinde «özel öğretim kurumları»nın bir arada bulunabilmesine imkân sağlanması uygun görülmüştür.

Bir arada bulunan kurumların, birbirini bütünlmeleri esas olmakla beraber, öğrenci ve öğretmenlerin eğitim, öğretim ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanmasına; tesis ve teçhizat bulundurulmasına ilişkin hususların, yönetmelikle düzenlenmesi ve böylece bir esasa bağlanması amaçlanmıştır.

Madde 7. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Kanununun 20 nci maddesi, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarına, önemli sınırlamalar getirmiştir.

Yabancılar tarafından açılan bu durumdaki özel öğretim kurumlarının üzerinde kuruldukları arazileri genişletmemek şartıyla ve Bakanlığın izni ile, mevcut arazi üzerinde, öğrenci ve teçhizat kapasitelerini en çok bir kat artırabilmelerine veya yenilemelerine imkân sağlanması ayrıca yeni arazi edinmeleri veya kapasitelerini en fazla 5 misline kadar artırabilmeleri Bakanlar Kurulu kararına bağlanmış ve 20 nci madde buna göre değiştirilmiştir.

Madde 8. — Özel öğretim kurumlarında, gerektiğinde, «geçici veya sürekli» olarak uzman ve usta öğreticiler çalıştırılması gerekli görülmüş, 21 inci maddenin 1 inci fıkrası, yazma kurallarına da uyularak, yeniden düzenlenmiştir.

. Ders saati sayısı esas alınarak, bir özel okulun kuruluş sırasında üçte birinin; kuruluşundan beş yıl sonra da en az üçte ikisinin, asıl görevi bu okulda olan öğretmenler tarafından okutulması yararlı ve ekonomik olduğundan 21 inci maddenin 2 nci fıkrası buna göre değiştirilmiştir.

. Mevcut uygulamada, özel öğretim kurumlarında stajyer öğretmen görevlendirilememektedir.

Resmî öğretim kurumlarıyla özel öğretim kurumları arasında bu yönde birlik sağlamak için, 21 nci maddenin 4 üncü fıkrasının kaldırılması öngörülmüş ve stajyer öğretmenlerin de görevlendirilmesine imkân sağlanmıştır.

. Resmî öğretim kurumlarında görevli öğretmenlerin, özel öğretim kurumlarında ücretli ders vermeleri gerekli görülerek, bu tür yardımlaşmanın ölçü ve esasları belirtilmiş; öğretmenlik yapma niteliği ve şartlarını taşıyan Devlet memurlarına ücretli ek ders görevi verilmesine imkân sağlanmış ve 21 inci maddenin 6 ncı fıkrası buna göre düzenlenmiştir.

. Resmî ve özel okul yöneticileri ile öğretmenlerinin, «öğrenci etüd eğitim merkezlerinde» görev verilmesine imkân sağlayacak şekilde, 21 inci maddenin 7 nci fıkrası düzenlenmiştir.

Madde 9. — İhtiyaç duyulduğunda, bünyesinde birden fazla özel öğretim kurumu bulunan kurumlara, yeterli şartları haiz, «genel müdür» görev unvanıyla bir yönetici atanması öngörüldüğünden, 22 nci maddeye bir fıkra eklenmiştir.

Madde 10. — 23 Ağustos 1923 tarih ve 340 sayılı Kanuna bağlı Andlaşmanın 40 ve 41 inci maddeleriyle ilgisi bulunan okulların özellik gösteren hususlarının «tüzük» yerine, «yönetmelikle» düzenlenmesi yararlı görüldüğünden, 25 inci maddenin 1 inci ve 2 nci fıkralarının değişikliği öngörülmüştür.

Madde 11. — Bu kanunda öngörülen hususların, uygulamaları yönlendirebilecek şekilde ayrıntılarıyla düzenlenmesi yönetmeliğe bırakılmıştır. Bundan dolayı 27 nci maddeden «tüzük» kelimesi çıkarılmıştır.

Özel öğretim kurumlarındaki eğitim ve öğretim faaliyetlerine yakından yardımcı olmak; resmî öğretim kurumlarıyla özel öğretim kurumları arasında her türlü koordinasyon ve işbirliği yapılmasını sağlamak amacıyla, gerekli görüldüğünde Bakanlıkça Danışman (Rehber) atanması; bunların nitelik ve görevlerinin hangi özel öğretim kurumlarında görevlendirileceği Bakanlık ve özel öğretim kurumlarıyla olan ilişkilerinin düzenlenmesi öngörülmüş ve 27 nci maddeye bir fıkra eklenmiştir.

Madde 12. — Özel öğretim kurumlarının, ilan ve reklamlarının birer örneğinin, yayımından en az onbeş gün önce ilgili Valiliğe vermeleri; ilan ve reklamlarda gerçeğe aykırı beyanda bulunulamayacağı, Televizyon-

da reklam ve ilan yapılamayacağı; tanıtıcı reklam ve ilanların bu nitelikte oluşlarına ilgili valiliklerce karar verileceği öngörülmüş ve 30 uncu maddenin değişikliği buna göre düzenlenmiştir.

Madde 13. — Bu madde değişikliği ile, öğrenci velilerinden alınacak özel öğretim kurumlarının ücretleriyle ilgili tarihler belirlenmekte; ücretlerin kaç taksitle alınacağı ve il ücret tespit komisyonlarının kuruluş, çalışma ve ücret tespit yöntemleri yönetmelikle düzenlenmektedir.

Buna göre, özel öğretim kurumları, her yılın Mayıs ayından önce, yeni ücret miktarını il ücret tespit komisyonuna teklif edecektir. İl ücret tespit komisyonunun kararı ve Millî Eğitim Bakanlığının onayı ile her yılın Temmuz ayında, özel öğretim kurumlarıyla ilgili ücretler ilan edilecektir. Gerektiğinde aynı yöntemlerle, ücretler artırılabilir.

31 inci maddenin değişikliği buna göre düzenlenmiştir.

Madde 14. — Mevcut mevzuat ve buna göre yapılan uygulamada, bütçe kanunlarına göre, resmî okullarda görevli öğretmen ve yöneticilere ödenen aylık ile sosyal yardım ve ek ders ücreti miktarları emsal alınarak özel öğretim kurumlarındaki öğretmen ve yöneticilere de ödenmektedir.

Ancak, resmî okullarda, sosyal yardım kapsamındaki ödemelerden vergi kesilmediği halde, özel öğretim kurumları bu tür ödemelerde ayrıca vergi de ödemektedir.

Özel öğretim kurumlarında görevli öğretmenlere ve diğer personele ödenen sosyal yardım kapsamındaki ödemelerden vergi kesilmemesi öngörülmüş; 14 üncü madde değişikliği bu anlayışa göre düzenlenmiştir.

Madde 15. — Özel öğretim kurumlarında görevli yönetici ve öğretmenlerin ücretlerinin zamanında ödenmesi ve güvence altına alınması önemli bir husustur.

Ancak, mevcut mevzuatta böyle bir güvence, aşırı bir biçimde vazedilmiş olduğu için, azda olsa, uygulamalarda kötü yolda kullanılmak istendiği müşahade edilmiştir. Ödenmeyen her gün için % 3 faiz, aylık % 90, yıllık 1080 demektir ki, bu fahiş faiz, uygulamalara aykırı düşmektedir.

Bundan dolayı yönetici ve öğretmenlerin ücretlerini zamanında ödemeyen özel öğretim kurumlarının, bu ücretleri gün başına, aylık ücretin % 1 (yüzde bir) fazlasıyla ödemeleri hükme bağlanmak istenmiştir.

35 inci maddenin değişikliği bu anlayışla düzenlenmiştir.

Madde 16. — Özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmen ve diğer personelin hastalandıkları günlerle ilgili ücretlerin, mükerrer ödenmesini önlemek için, Sosyal Sigortalar Kurumu mevzuatına göre ödendiği halde ücretin tamamını karşılayamayan durumlarda, eksik kısmının özel öğretim kurumlarınca ödenmesi gereğine açıklık getirilmesi gerekli görülmüş 38 inci maddenin değişikliği buna göre düzenlenmiştir.

Madde 17. — Devletçe sağlanan yardım ödeneklerinin, kanunda tanımlanan özel öğretim kurumlarına dağıtım esas, şekil ve şartlarının yönetmelikle düzenlenebileceği, böylece bu konudaki iş ve işlemlerin sadeleşmesine, süratlendirilmesine imkân sağlanması öngörülmüş ve 17 nci madde değişikliği buna göre düzenlenmiştir.

Madde 18. — 625 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde öngörülen değişikliklerle, özel dershaneler, tekrar özel öğretim kurumları arasına alınacağından, 2843 sayılı Kanunla eklenen Geçici Madde kaldırılması tabii hale gelmiştir.

Madde 19. — Özel öğretim kurumlarının, öğrenci kapasitelerinden bir kısmını, ücretsiz okutulacak öğrencilere tahsis etmeleri gerekli görülmüş ve bununla ilgili oranlar verilmiştir.

Özel öğretim kurumlarında ücretsiz okutulacak öğrencilerin miktarı, seçimi ve kurumlara kabul şartları yönetmelikle düzenlenecektir.

Buna göre, özel öğretim kurumları, öğrenci kapasitelerinin en az % 2'sini ve en çok % 10'unu ücretsiz okutulacak öğrencilere tahsis edecektir.

Ek madde 2, buna göre düzenlenmiştir.

Madde 20. — Bu Kanunun 3 üncü, 4 üncü, 5 inci, 6 ncı, 10 uncu, 11 inci, 13 üncü ve 17 nci maddelerinde ve EK MADDE 4'de sözü edilen yönetmeliklerin Bakanlıkça hazırlanarak yürürlüğe konulması hususuna açıklık kazandırmak amacıyla madde düzenlenmiştir.

Madde 21. — Yürürlük maddesidir.

Madde 22. — Yürütme maddesidir.

Millî Eğitim Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Eğitim Komisyonu

Esas No. : 1/537

Karar No. : 3

3.7.1984

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınızca Komisyonumuza havale edilen «8.6.1965 Tarihli ve 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Geçici Bir Maddesinin Kaldırılması, Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı», Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı ve bakanlık temsilcilerinin de katılımıyla Komisyonumuzca incelenip görüşüldü.

Komisyonumuz, tasarının genel ve madde gerekçelerinde belirtilen hususlara aynen katılmış ve tümü üzerinde yapılan müzakerelerden sonra maddelere geçilmesini oybirliğiyle kabul etmiştir.

Komisyonumuzca;

Tasarının 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21 ve 22 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

2 nci maddeye, «Ancak» ibaresinden sonra «Türk millî eğitiminin amaçları doğrultusunda» ibaresi eklenmek suretiyle, özel öğretim kurumlarının gelir sağlamak üzere alacakları tedbirlerin Türk Millî eğitiminin amaçları doğrultusundan ayrılamayacağı hükme bağlanmıştır.

3 üncü maddeye, «Özel» ibaresinden sonra «kreşler, anaokulları ve» ibareleri eklenmek suretiyle, günümüzün hayat şartları karşısında her ikisi de çalışan evli eğerin çocuklarını güvenle bırakabilecekleri kreş ve anaokullarının yurt çapında yaygınlaşmasını teşvik edici hüküm getirilmiş ve bu okulları açanların da beş yıl süreyle Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisinden muaf tutulması sağlanmıştır.

16 ncı maddede yapılan değişiklikle, özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmen ve personele, hastalıklarının yanısıra iş kazalarına uğramaları halinde de, çalışmaları halinde aldıkları ücretler (aylık, ek ders ücreti ve diğer her türlü yan ödemeler toplamı) den daha az ücret almamaları sağlanmış, Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile deyim birliği sağlanabilmesi için madde yeniden düzenlenmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Kemal Or Konya	Sözcü Mehmet Sağdıç Ankara	Üye Abdullah Altıntaş Afyon
Üye M. Besim Göçer Çorum	Üye Mahmut Altunakar Diyarbakır	Üye Mehmet Nuri Üzel Eskişehir
Üye Abdurrahman Demirtaş Hatay	Üye Hamit Melek Hatay	Üye Kâmrân Karaman Hatay
Üye Fatma Mihriban Erden Isparta	Üye H. Yılmaz Önen İzmir	Üye Alaeddin Kısakürek Kahramanmaraş
Üye Tevfik Güneş Kırşehir	İmzada bulunamadı Üye Bahriye Üçok Ordu	Üye Mümtaz Güler Uşak

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

8.6.1965 Tarihli ve 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Geçici Bir Maddesinin Kaldırılması, Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 8.6.1965 tarihli ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun, 16.6.1983 tarihli ve 2843 sayılı Kanunla değişik 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 1. — Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzelkişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzelkişiler tarafından açılan okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim kurumları ve bu düzeyde haberleşme ile öğretim yapan kuruluşlar, çeşitli kurslar, dershaneler, öğrenci etüd eğitim merkezleri, biçki dikiş yurtları ve benzeri kurumların kurum açma, öğretime başlama, eğitim, öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarının eğitim, öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi konularındaki hükümleri kapsar.»

MADDE 2. — 625 sayılı Kanunun 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Bu kurumlar, faaliyetlerini sadece kazanç sağlamak için düzenleyemezler. Ancak, eğitimin kalitesini yükseltmek, gelişmelerine fırsat ve imkân verecek yatırımlar ve hizmetler yapmak üzere gelir sağlayabilirler.»

MADDE 3. — 625 sayılı Kanunun, 2843 sayılı Kanunla değişik 3 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları, aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve dördüncü fıkrası kaldırılmıştır.

«Özel meslek teknik okulları ile kalkınmada öncelikli yörelerde açılacak özel okullar öğretime başladıkları tarihten itibaren beş yıl süreyle gelir vergisi ve kurumlar vergisinden muaf tutulurlar. Diğer bölgelerde açılacak özel okullar ise bu muafiyetten bir yıl süreyle yararlanırlar. Ayrıca eğitimle ilgili olarak bu Kanuna göre yapılacak yatırımlar, kalkınma planı ve programlarındaki, uygun görülen teşvik araçlarından yararlandırılır. Kurum açma izni için gerekli diğer şartlar yönetmelikte belirtilir.»

«Askerî okullar, din eğitimi ve öğretimi yapan özel öğretim kurumları ile emniyet teşkilatına bağlı okulların aynı veya benzeri özel öğretim kurumu açamaz.»

MİLLİ EĞİTİM KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

8.6.1965 Tarihli ve 625 Sayılı Özel Öğretim Kanunları Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Geçici Bir Maddesinin Kaldırılması, Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 625 sayılı Kanunun 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Bu kurumlar, faaliyetlerini sadece kazanç sağlamak için düzenleyemezler. Ancak, Türk Millî Eğitiminin amaçları doğrultusunda eğitimin kalitesini yükseltmek, gelişmelerine fırsat ve imkân verecek yatırımlar ve hizmetler yapmak üzere gelir sağlayabilirler.»

MADDE 3. — 625 sayılı Kanunun, 2843 sayılı Kanunla değişik 3 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları, aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve dördüncü fıkrası kaldırılmıştır.

«Özel kreşler, anaokulları ve meslek teknik okulları ile kalkınmada öncelikli yörelerde açılacak özel okullar öğretime başladıkları tarihten itibaren beş yıl süreyle gelir vergisi ve kurumlar vergisinden muaf tutulurlar. Diğer bölgelerde açılacak özel okullar ise bu muafiyetten bir yıl süreyle yararlanırlar. Ayrıca eğitimle ilgili olarak bu Kanuna göre yapılacak yatırımlar, kalkınma planı ve programlarındaki, uygun görülen teşvik araçlarından yararlandırılır. Kurum açma izni için gerekli diğer şartlar yönetmelikte belirtilir.»

«Askerî okullar, din eğitimi ve öğretimi yapan özel öğretim kurumları ile emniyet teşkilatına bağlı okulların aynı veya benzeri özel öğretim kurumu açamaz.»

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 4. — 625 sayılı Kanunun, 2843 sayılı Kanunla değişik 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 4. — Özel Öğretim Kurumu açacak gerçek ve tüzelkişilerden istenecek en az ödenmiş sermaye ve diğer malî teminat şartları, yönetmelikle tespit edilir.»

MADDE 5. — 625 sayılı Kanunun, 2843 sayılı Kanunla değişik 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yabancı uyruklu gerçek veya tüzelkişiler, kendi adlarına veya Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek ve tüzelkişiler adına her ne suretle olursa olsun Türkiye'de yeniden özel öğretim kurumu açamazlar. Ancak, yabancı çocukların eğitim ve öğretimi için, ilgili ülke temsilcileriyle Türk vatandaşlarının bu amaçla kuracakları vakıflar tarafından uluslararası nitelikte özel okul açılmasına, Bakanlar Kurulunca izin verilebilir. Uluslararası özel okulun açılacağı yerler, açılış şekli, işleyişi, denetimi, gözetimi ve diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.»

MADDE 6. — 625 sayılı Kanunun, 2843 sayılı Kanunla değişik 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye bir fıkra eklenmiştir.

«Eğitim-öğretim ve yönetim bakımından sakınca görülmediğinin teftiş raporlarıyla tespit edilmesi halinde, bir kurucuya ait yapı veya yapılar içinde farklı derecelerde özel öğretim kurumları bir arada bulunabilir.»

«Bu kurumlarda öğrenci ve öğretmenlerin eğitim-öğretim ihtiyaçları ile sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak tesis ve teçhizat bulundurulur. Bu ihtiyaçların öğretim kurumlarına göre nitelik ve miktarları yönetmelikle belirlenir.»

MADDE 7. — 625 sayılı Kanunun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 20. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarının, üzerinde kuruldukları arazileri genişletilmemek şartı ve Bakanlığın izni ile, mevcut arazi üzerindeki bina, öğrenci ve teçhizat kapasiteleri en çok bir mislini geçmemek üzere artırılabilir veya yenilenebilir. Yeni arazi edinmeleri ve kapasitelerini en fazla beş misline kadar artırabilmeleri Bakanlar Kurulunun kararına bağlıdır. Bunun dışın-

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

da binaları genişletilemez, çoğaltılamaz, şubeleri açılabilir, mevcut binalarının yerine kaim olmak üzere yeniden binalar inşa edilemez, herhangi bir suretle mülk edinilemez veya kiralanamaz.

«Mevcut binalarda ihtiyaç halinde yapılacak tamirat ve tadilat Bakanlığın iznine bağlıdır.»

MADDE 8. — 625 sayılı Kanunun, 2843 sayılı Kanunla değişik 21 inci maddesinin birinci, ikinci, altıncı ve yedinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir; bu maddenin dördüncü fıkrası kaldırılmıştır.

«Özel öğretim kurumlarında yönetim, eğitim ve öğretim hizmetlerinin, asıl görevi bu kurumlarda olan yönetici ve eğitim - öğretim elemanları ile yürütülmesi esastır. Gerektiğinde uzman ve usta öğreticiler geçici veya sürekli olarak bu kurumlarda çalıştırılabilirler.»

«Bir özel okulun, mevcut ders saati sayısının, kuruluş sırasında üçte birinin; kuruluşundan beş yıl sonra da en az üçte ikisinin, asıl görevi bu okulda olan öğretmenler tarafından okutulması zorunludur.»

«İhtiyaç halinde, resmî öğretim kurumlarında görevli öğretim elemanlarına, asıl görevlerini aksatmak kaydıyla, aylığı karşılığı okutmakla yükümlü bulunduğu haftalık ders saati sayısının yarısı kadar, ilgili bakanlıkların izni ile ücretli ders verilebilir. Öğretmenin toplam ders saati sayısı haftada 30 saati geçemez. Öğretmenlik yapma nitelik ve şartlarını taşıyan diğer Devlet memurlarına da, haftada sekiz saati geçmemek üzere ücretle ek ders görevi verilebilir.»

«Resmî ve özel okul yöneticileri ile öğretmenleri- ne özel okul, öğrenci etüt eğitim merkezi ve kurslar dışındaki özel öğretim kurumlarında görev verilemez. Buna aykırı hareket eden kurum hakkında Kanunun 15 inci maddesi, görev alanlar hakkında da 47 nci ve 48 inci maddelerine göre işlem yapılır.»

MADDE 9. — 625 sayılı Kanunun 22 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Bünyesinde birden fazla özel öğretim kurumu bulunduran kurumlara, yöneticilik yapma şartlarını haiz bir genel müdür atanabilir.»

MADDE 10. — 625 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu Kanunun yayımı tarihinde mevcut olup, 23 Ağustos 1923 tarih ve 340 sayılı Kanuna bağlı

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 8. — Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Tasarının 10 uncu maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Andlaşmanın 40 ve 41 inci maddeleriyle ilgisi bulunan okulların özellik göstermesi gereken hususları yönetmelikle tespit edilir.»

«Yönetmelik, ilgili memleketlerin bu konulardaki mütakabil mevzuat ve uygulamaları dikkate alınmak suretiyle hazırlanır. Yönetmelikte belirtilmeyen hususlarda resmî okullar mevzuatı uygulanır.»

MADDE 11. — 625 sayılı Kanununun 27 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 27. — Özel öğretim kurumları, eğitim, öğretim ve yönetim bakımlarından bu Kanunla ve kurumlarla ilgili olarak çıkarılacak yönetmeliklerle tespit edilen esaslar içinde Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca lüzum görülecek tedbirleri alır. Bakanlık, bu tedbirlerin yerine getirilmesini belirli bir süreye bağlı tutabilir.

Millî Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Özel Öğretim Kurumlarında Bakanlık Danışmanı (Rehberi) görevlendirebilir. Bakanlık Danışmanlarının hangi özel öğretim kurumlarında görevlendirileceği, bunların nitelikleri, görevleri özel öğretim kurumlarıyla ilişkileri ve özel öğretim kurumlarında koordinasyon ve işbirliğinin esasları yönetmelikle düzenlenir.»

MADDE 12. — 625 sayılı Kanununun, 2843 sayılı Kanunla değişik 30 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 30. — Özel Öğretim Kurumları ancak tanıtıcı mahiyette reklam ve ilan verebilirler.

Özel öğretim kurumları reklam ve ilanlarının birer örneğini yayımından en az onbeş gün önce valiliğe vermek zorundadır. Reklam ve ilanın tanıtıcı mahiyette olduğuna valilik karar verir. Bu kurumlar reklam ve ilanlarında gerçeğe aykırı beyanlarda bulunamazlar, Televizyonda reklam ve ilan yapamazlar.»

MADDE 13. — 625 sayılı Kanununun, 2843 sayılı Kanunla değişik 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 31. — Özel Öğretim Kurumlarının ücretleri, kurumların her yıl Mayıs ayından önce yapacakları teklif üzerine il ücret tespit komisyonlarının kararı ve Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının onayı ile en geç Temmuz ayında tespit ve ilan olunur.

Ücretlerin kaç taksitle alınacağı ve tahsili ile ilgili diğer usul ve esaslar yönetmelikte gösterilir.

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 11. — Tasarının 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Tasarının 12 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Tasarının 13 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Ücretler öğretim yılı içinde haklı sebepler mevcut olduğu takdirde Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının onayı ile artırılabilir. Bu zamlı ücret, ilanı tarihinde yürürlüğe girer.

İl ücret tespit komisyonlarının kuruluşu, çalışma ve ücret tespit yöntemleri yönetmelikte belirtilir.»

MADDE 14. — 625 sayılı Kanunun, 2843 sayılı Kanunla değişik 33 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 33. — Özel okullarda yöneticilik ve eğitim - öğretim hizmeti yapanlara, kıdemlerine göre (emekliler hariç) dengi resmî okullarda ödenen aylık ile sosyal yardım kapsamındaki ek ödeme tutarlarından az ücret verilemez.

Sosyal yardım kapsamındaki ek ödemeler Bütçe Kanunlarıyla resmî okul öğretmen ve personeline sağlanan haklara denk olarak özel okul öğretmenlerine ve personeline de ödenir. Sosyal yardım kapsamındaki ek ödemelerden vergi kesilmez.

Özel öğretim kurumlarındaki birim ek ders ücreti miktarı, resmî okullar için tespit edilen miktardan az olamaz.»

MADDE 15. — 625 sayılı Kanunun 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 35. — Yazılı sözleşmede kararlaştırılan ücret, bordro ile her ay sonunda verilir. Yönetici ve öğretmenlere ücretlerini zamanında ödemeyen kurumlar, bu ücretleri gün başına aylık ücretin % 1 fazlasıyla ödemek zorundadırlar. Yönetici ve öğretmenlerin aylık ücretleri, yönetmeliklere göre yükümlü buldukları görevleri yapmaları şartıyla, ders yılı içindeki tatil günlerinde imtihan ve tatil aylarında da ödenir.»

MADDE 16. — 625 sayılı Kanunun 38 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 38. — Özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmen ve diğer personele, Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa göre tevsik edilen hastalıkları için Sosyal Sigortalar Kurumunca ödenen aylık ücretlerinin eksikliği, ilgili özel öğretim kurumunca tamamlanır.»

MADDE 17. — 625 sayılı Kanunun 42 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu yardımların esas, şekil ve şartları yönetmelikte belirtilir.»

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 14. — Tasarının 14 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Tasarının 15 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — 625 sayılı Kanunun 38 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 38. — Özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmen ve diğer personele Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa göre tevsik edilen hastalıkları ve işkazaları için Sosyal Sigortalar Kurumunca ödenen işgöremezlik ödenekleri, bu kişilerin özel öğretim kurumlarından almakta oldukları ücretten eksik ise, aradaki fark özel öğretim kurumunca tamamlanır.

MADDE 17. — Tasarının 17 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 18. — 625 sayılı Kanuna 2843 sayılı Kanunla eklenen Geçici Madde kaldırılmıştır.

MADDE 19. — 625 sayılı Kanuna 2843 sayılı Kanunla eklenen Ek 1 inci madde Ek 3 üncü madde olarak değiştirilmiş ve bu Kanuna aşağıdaki Ek 4 üncü madde eklenmiştir.

«Ek Madde 4. — Özel Öğretim Kurumları, öğrenci kapasitelerinin % 2 sinden aşağıya düşmemek üzere ücretsiz öğrenci okutmakla yükümlüdürler.»

«Bakanlık, ücretsiz okutulacak öğrencilerin miktarı, seçimi ve kurumlara kabul şartlarını yönetmelikle düzenler, ücretsiz öğrenci miktarını yüzde ona kadar artırabilir.»

MADDE 20. — Bu Kanunun 3 üncü, 4 üncü, 5 inci, 6 ncı, 10 uncu, 11 inci, 13 üncü ve 17 nci maddelerinde ve ek madde 4'de sözü edilen yönetmelikler, Bakanlıkça yürürlüğe konur.

MADDE 21. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 22. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 18. — Tasarının 18 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Tasarının 19 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Tasarının 20 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 21. — Tasarının 21 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 22. — Tasarının 22 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

22.6.1984

Başbakan <i>T. Özal</i>	Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısı <i>İ. K. Erdem</i>	Devlet Bakanı <i>K. Oksay</i>
Devlet Bakanı <i>A. M. Yılmaz</i>	Devlet Bakanı <i>S. N. Türel</i>	Devlet Bakanı <i>A. Tenekeci</i>
Devlet Bakanı <i>İ. Özdağlar</i>	Devlet Bakanı <i>A. K. Alptemoçin</i>	Adalet Bakanı <i>M. N. Eldem</i>
Millî Savunma Bakanı <i>Z. Yavuztürk</i>	İçişleri Bakanı <i>A. Tanrıyar</i>	Dışişleri Bakanı V. <i>A. M. Yılmaz</i>
Maliye ve Gümrük Bakanı <i>V. Arıkan</i>	Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı <i>M. V. Dinçerler</i>	Bayındırlık ve İskân Bakanı <i>İ. S. Giray</i>
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı <i>M. Aydın</i>	Ulaştırma Bakanı <i>V. Atasoy</i>	Tarım, Orman ve Köy İşleri Bakanı <i>H. H. Doğan</i>
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı <i>M. Kalemli</i>	Sanayi ve Ticaret Bakanı <i>H. C. Aral</i>	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı <i>C. Büyükbaş</i>
	Kültür ve Turizm Bakanı <i>M. M. Taşcıoğlu</i>	